

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	1
1. PROMET, CESTOVNI PROMET I PRIJEVOZ.....	3
1.1. Značenje prometa.....	3
1.2. Cestovni prijevoz.....	6
1.3. Promet u Europskoj uniji.....	7
2. MOTORNA VOZILA U CESTOVNOM PRIJEVOZU.....	9
2.1. Razvoj cestovnih prijevoznih sredstava i europske norme.....	14
2.2. Pogonska goriva u motorima s unutarnjim izgaranjem.....	18
2.3. Dijelovi sustava za prijenos snage od motora do kotača.....	20
2.4. Motor – pogonski agregat.....	21
2.5. Sustav prijenosa snage.....	24
2.5.1. Spojka.....	24
2.5.2. Mjenjač stupnjeva prijenosa.....	26
2.5.3. Kardansko vratilo.....	29
2.5.4. Homokinetički (sinkroni) zglobovi.....	30
2.5.5. Diferencijal.....	31
2.5.6. Ovjes vozila.....	33
2.6. Uređaji za usporavanje i kočenje.....	35
2.6.1. Podjela kočnih sustava prema načinu prijenosa naloge za kočenje.....	36
2.6.2. Postizanje kočnoga momenta.....	38
2.6.3. Sigurnosni sustavi u cestovnim vozilima nositeljima logističkih zadataka (autobusima i teretnim vozilima).....	50
2.7. Tehnička svojstva osnovnoga nosivoga okvira i karoserije.....	51
2.7.1. Vrste i oblici osnovnoga nosivoga okvira.....	51
2.7.2. Karoserija vozila.....	53
2.7.3. Tovarni prostor.....	56
2.7.4. Vozila za prijevoz drvnih proizvoda.....	58
2.7.4.1. Obilježavanje drvnih sortimenata.....	64
2.7.4.2. Teretni list (popratnica).....	65
2.7.4.3. Vozila za prijevoz drvnih proizvoda i uvjeti za vozače za sudjelovanje u prometu.....	66

3. SUVREMENE TEHNOLOGIJE PRIJEVOZA	70
3.1. Kontejneri	70
3.2. Cestovna prijevozna sredstva za prijevoz tereta	75
3.3. Cestovna prijevozna sredstva u intermodalnom prijevozu.....	76
3.4. Izvanredni i izvangabaritni prijevoz.....	84
4. OZNAČIVANJE VISOKE UOČLJIVOSTI VOZILA	90
5. PRAVILAN UKRCAJ I SMJEŠTAJ TERETA KAO UVJET ZA SIGURAN PRIJEVOZ	94
5.1. Polazne osnove.....	94
5.2. Raspodjela tereta na vozilu	95
5.3. Posljedice preopterećenja vozila	102
5.4. Upotreba osiguravajućih vrpca (konopaca) – španera	102
5.5. Primjeri dobre prakse	106
5.6. Utjecaj opterećenja na stabilnost i dinamiku vozila	108
5.7. Vrste pakiranja i vrste paleta	109
5.8. Priprema vozila za utovar	113
6. DOZVOLE ZA PRIJEVOZ U HRVATSKOJ I EUROPSKOJ UNIJI.....	117
6.1. Dozvole i licencije za prijevoz u Hrvatskoj	117
6.2. Licencije Zajednice	120
7. KONVENCIJE I DOKUMENTI U MEĐUNARODNOM CESTOVNOM PRIJEVOZU ROBE.....	123
7.1. Dokumenti u cestovnom prijevozu robe.....	124
7.1.1. CMR teretni list (Konvencija o ugovoru o međunarodnom prijevozu robe cestom, CMR).....	124
7.1.2. Multilateralna kvota ECMT/CEMT dozvola.....	131
8. CARINSKI SUSTAV	140
8.1. Uvoz/unos	141
8.2. Carinski provoz.....	141
8.3. Carinski postupci za uvoz i izvoz i pravila za poduzeća.....	142
8.3.1. Carinska deklaracija.....	142
8.3.2. Centralizirano carinjenje (članak 179. UCC-a)	142
8.3.3. Upis u evidenciju deklaranta (članak 182. UCC-a)	142

8.3.4.	Samoprocjena (članak 185. UCC-a).....	143
8.3.5.	Privremeno skladištenje	143
8.3.6.	Centralizirano carinjenje.....	143
8.3.7.	Registracijski i identifikacijski broj gospodarskih subjekata (EORI).....	144
8.3.8.	Carinski dug	144
8.3.9.	Jednokratna autorizacija (Jedinstveno odobrenje)	145
8.3.10.	Mjesto primjene.....	145
9.	KARNET TIR	146
9.1.	Pojmovi i definicije karneta TIR.....	148
9.1.1.	Obrazac karneta TIR.....	149
9.1.2.	Uvjeti za vozila u sustavu karneta TIR i postupak izdavanja potvrde	150
9.2.	Postupak za prijevoz uz primjenu karneta TIR	151
9.2.1.	Odgovornost za kršenje odredaba Konvencije TIR	152
9.3.	E-sustavi u režimu TIR.....	153
9.3.1.	Real-Time SafeTIR	153
9.3.2.	NCTS sustav i TIR-EPD – prethodna elektronička deklaracija o podacima iz karneta TIR	154
10.	KARNET ATA	157
10.1.	Funkcioniranje sustava karneta ATA	158
10.2.	Izgled i sadržaj tiskanica karneta ATA.....	159
10.3.	Kategorije robe za koju se koristi karnet ATA	161
10.4.	Kupnja i ispunjavanje karneta ATA u Republici Hrvatskoj.....	162
10.5.	Upute za popunjavanje.....	163
10.6.	Obrazac i način ispunjavanja karneta ATA	164
10.6.1.	Obrazac karneta ATA.....	164
10.6.2.	Popunjavanje karneta ATA.....	165
10.7.	Carinski dokument CARNETS DE PASSAGE EN DOUAN	170
11.	ATP SPORAZUM	172
11.1.	Analiza rizika i kritična točka kontrole	173
11.2.	Dnevnik – evidencija	173
11.3.	Higijena.....	174
11.4.	ATP zahtjevi za vozilo	175
11.5.	Prijevoz i distribucija	175

11.5.1.	Slaganje proizvoda	176
11.5.2.	Mješoviti teret.....	176
11.5.3.	Promjena temperature	176
11.5.4.	Odgovornost tijekom prijevoza	177
11.6.	Specifikacija za cestovno vozilo	177
12.	UVJETI I OPREMA ZA PRIJEVOZ ŽIVIH ŽIVOTINJA U MEĐUNARODNOM CESTOVNOM PROMETU	181
12.1.	Opći uvjeti za prijevoz životinja	183
12.2.	Prijevozne isprave u vozilu	184
12.3.	Odredbe za sva prijevozna sredstva.....	185
12.4.	Sposobnost za prijevoz.....	186
12.4.1.	Utovar, istovar i rukovanje životinjama	187
12.4.2.	Oprema i postupci	187
12.4.3.	Rukovanje životinjama	188
12.5.	Vremenski razmaci između napajanja i hranjenja, trajanje putovanja i odmora	189
12.5.1.	Opskrba vodom za cestovni prijevoz, željeznički prijevoz ili spremnike za pomorski prijevoz	189
12.5.2.	Prozračivanje cestovnih prijevoznih sredstava i praćenje temperature.....	190
12.5.3.	Dnevnik puta	190
12.5.4.	Planiranje prijevoza	191
12.5.5.	Putovanje	194
13.	EUROPSKI SPORAZUM O MEĐUNARODNOM CESTOVNOM PRIJEVOZU OPASNIH TVARI – ADR.....	195
13.1.	ADR.....	195
13.1.1.	Struktura, područje primjene i izuzeća	197
13.1.2.	Klasifikacija i svojstva opasnih tvari	200
13.1.3.	Prijevozna dokumentacija	212
13.2.	Označivanje i obilježavanje pakiranja i vozila prema ADR-u.....	221
13.2.1.	Pakiranje i označivanje opasnih tvari	221
13.2.2.	Označivanje vozila	225
13.3.	Ograničenja za prolaz vozilima koja prevoze opasne tvari kroz tunele.....	233
13.4.	Dužnosti vozača u sprečavanju nastanka nesreće i mjere koje treba poduzeti kad se nesreća dogodi	238

13.4.1.	Postupak i mjere koje treba poduzeti vozač (posada) u slučaju nezgode	239
13.4.2.	Osobna zaštitna sredstva	240
13.4.3.	Način obilježavanja mjesta nezgode	243
14.	KONVENCIJA O UGOVORU O MEĐUNARODNOM CESTOVNOM PRIJEVOZU PUTNIKA I PRTLJAGE (CVR).....	246
14.1.	Područje primjene CVR-a.....	246
14.2.	Prijevozni dokumenti.....	247
14.3.	Prtljaga	247
14.4.	Odgovornost prijevoznika.....	248
14.4.1.	Šteta nanесena osobama	248
14.4.2.	Oštećenje prtljage	249
14.5.	Prigovori i tužbe	250
14.6.	Ništavnost obveza iz ugovora koje su u suprotnosti s CVR-om.....	251
15.	PRIJEVOZ PUTNIKA	252
15.1.	Ugovor o međunarodnom povremenom prijevozu putnika običnim i putničkim autobusima (INTERBUS)	252
15.2.	Područje primjene i definicije	253
15.2.1.	Definicije	254
15.2.2.	Uvjeti za prijevoznike u cestovnom prijevozu putnika	255
15.2.3.	Tehnički uvjeti za vozila.....	255
15.2.4.	Pristup tržištu	255
15.2.5.	Carinske i fiskalne odredbe	256
15.2.6.	Kontrolni dokumenti za povremene vožnje	257
15.2.7.	Dopusnice za neliberalizirani povremeni prijevoz	258
15.2.8.	Nadzor, kazne i uzajamna pomoć	258
15.3.	Prijevoz putnika u unutarnjem cestovnom prometu.....	259
15.3.1.	Vozne karte.....	264
15.3.2.	Cjenik	265
15.3.3.	Javni linijski prijevoz putnika	265
15.3.4.	Posebni linijski prijevoz putnika	271
15.3.5.	Shuttle prijevoz putnika u unutarnjem cestovnom prometu.....	271
15.3.6.	Povremeni prijevoz putnika u unutarnjem cestovnom prometu.....	272

15.3.7. Obavljanje autotaksi prijevoza putnika	273
15.3.8. Obavljanje mikroprijevoza	274
16. PRIJEVOZ PUTNIKA U MEĐUNARODNOM CESTOVNOM PROMETU	275
16.1. Način obavljanja javnoga linijskoga prijevoza putnika u međunarodnom cestovnom prometu	275
16.2. Tranzitni linijski prijevoz putnika u međunarodnom cestovnom prometu	275
16.3. Obavljanje posebnoga linijskoga prijevoza putnika između država članica	276
16.4. Obavljanje posebnoga linijskoga prijevoza putnika između Republike Hrvatske i trećih država	276
16.5. Povremeni prijevoz putnika u međunarodnom cestovnom prometu	277
16.6. Putni list za međunarodni povremeni prijevoz.....	279
17. RADNO VRIJEME VOZAČA	280
17.1. Potreba za uređenjem radnoga vremena i zakonodavstvo.....	280
17.2. Pojemna određenja.....	282
17.2.1. Vrijeme neprekidne vožnje.....	284
17.2.2. Vrijeme vožnje tijekom jednoga dana	284
17.2.3. Vrijeme vožnje tijekom tjedna.....	285
17.2.4. Stanke tijekom vožnje	285
17.2.5. Vrijeme dnevnoga odmora	286
17.2.6. Vrijeme tjednoga odmora	288
17.2.7. Izmjene Uredbe 561/2006 obuhvaćene Uredbom 2020/1054 od 15. srpnja 2020.	290
17.2.8. Posebna pravila za vozače koji prevoze robu	291
17.2.9. Posebna pravila za vozače koji prevoze putnike	292
17.2.10. Povratak vozača	292
17.3. Obvezna dokumentacija koju vozač mora imati u vozilu	293
17.3.1. Vozila opremljena analognim tahografom	293
17.3.2. Vozila opremljena digitalnim tahografom	293
17.3.3. Ručni zapisi	294
17.4. Ograničivači brzine.....	294

18. TAHOGRAFI	296
18.1. Definicije.....	296
18.2. Razvoj tahografa	298
18.3. Analogni tahografi.....	301
18.4. Digitalni tahograf	306
18.4.1. Osnovne razlike digitalnih tahografa u odnosu prema prethodnim modelima	307
18.4.2. Obilježja digitalnih tahografa	307
18.4.3. Dijelovi digitalnoga tahografa.....	308
18.4.4. Upotreba digitalnoga tahografa	309
18.4.5. Načini nadzora informacija s digitalnoga tahografa	311
18.4.6. Pametni tahografi	312
18.4.7. Memorijske kartice	315
18.4.8. Nadzor neispravnosti i zloupotrebe tahografa	321
 19. SIGURNOST CESTOVNOGA PROMETA I VOZAČKE DOZVOLE	324
19.1. Prometne nesreće	324
19.1.1. Dužnosti u slučaju prometnih nesreća	325
19.1.2. Posebne obveze vezane uz obavljanje očevida prometnih nesreća s materijalnom štetom	328
19.1.3. Način popunjavanja Izvješća o prometnoj nesreći	329
19.2. Opasnosti u cestovnom prometu	331
19.3. Zaustavni put vozila	334
19.4. Čovjek kao čimbenik sigurnosti cestovnoga prometa.....	338
19.4.1. Psihofizičke sposobnosti čovjeka (vozača, pješaka) i sigurnost cestovnoga prometa	339
19.4.2. Važnost vida i sluha za sudjelovanje u prometu.....	341
19.4.3. Buka i psihofizička stabilnost (čovjeka) vozača.....	344
19.4.4. Vibracije i psihofizička stabilnost (čovjeka) vozača.....	345
19.4.5. Pozornost, refleksi i vrijeme reakcije čovjeka (vozača, pješaka).....	346
19.4.6. Uloga emocija, motivacije i agresivnosti čovjeka na sudjelovanje u cestovnom prometu	348
19.4.7. Umor čovjeka (vozača, pješaka) i kretanje u prometu	349
19.5. Osnovna pravila ponašanja vozača u cestovnom prometu	352
19.6. Načela uzajamnoga povjerenja	353
19.6.1. Načelo nepovjerenja	353

19.6.2.	Načelo povjerenja	354
19.6.3.	Ograničenje načela povjerenja	354
19.6.4.	Načelo defenzivne (oprezne) vožnje	355
19.7.	Kategorije vozačkih dozvola, kvalifikacije vozača	356
19.7.1.	Vozačka dozvola	356
19.7.2.	Stranci i vozačke dozvole povratnika	359
19.7.3.	Međunarodne dozvole	359
19.7.4.	Oduzimanje vozačke dozvole	361
20.	FIZIČKE I MENTALNE MOGUĆNOSTI ČOVJEKA	363
20.1.	Utjecaj alkohola, droge i ostalih supstancija na ponašanje	363
20.1.1.	Bolesti ovisnosti	363